ر غزالی
۲۶۶

ترجمهٔ ایها الولد

HACI MAHMUD EFENDİ
BEŞİKTAŞ
Vakıf Kütüphanesi

T.C.
1923
Kütüphanesi

Süleymaniye U. Kütüphanesi
Hacı Mahmud ef.
3268
Eski Kayıt

صاحب ترجمه شیخ محمود توقادی بسم الله الرحمن الرحيم القادری قدس سره السامی

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ولا عدوان الا على الظالمين والصلوة على سيدنا
محمد خاتم النبيين وعلى آله اجمعين معلوم اولا كه علماء عظامدن و مشايخ كباردن
اول مرشد كامل و اول عالم و عامل يعنى ابو حامد محمد غزالى رحمة الله عليه حق
سبحانه و تعالى اكا توفيق ايليوب ظاهره و باطنه متعلق نه كلو علم وار
جمله سنى كما ينبغى تحصيل و تكميل ايدوب و هر بابده انواع كتابلر و درلو درلو
رساله لر تاليف ايلمشدر و على الخصوص كه احياء علوم ايله مسمى اولان كتابى كه
دریای محیط کبی مزائد و فوائد و جواهر نصایح و عقاید برله مملو و مشحون در شويله كه
بر مسئله سى بر مقدار ذهنى يالك اولان كمسنه يه مطالعه قيلوب مفهومنى
اوكانجه تامل ايلسه اصلا وعظ و نصيحته احتياجى قالميوب بى اختيار منجذب
اولايدى لكن مطول اولمغين اكثر ناس كاهلق ايدوب انك فائده لرندن محروم قالمشدر
پس فقير و ضعيف دخى فكر ايلدم كه بو خلقه بر كتاب اولسه كه احياء علومدن و غيريدن
اولان نصيحتلرك غايت كركلوسى ايچنده مندرج اوله و هم غايتله مختصر اوله بو فكر
اوزره تجسس ايدر ايكن شيخ حضرتلرينك مؤلفاتندن ايها الولد ديمكله
معروف اولان رساله نامه ايديم اوزرينه بولدم لكن كوردم كه لسان عربى ايله تصنيف
اولنديغى جهتدن عربيات ايله انسى اولميانلر فهمنده قاصرلر هماندم قلت

بضاعه

بضاعه ايله الله تعالى حضرتلرينه توكل ايدوب بو مبارك رساله تركى ديل اوزرينه
ترجمه ايلدم و ممكن اولدقجه عزلى عبارتيدن حذر ايتديم تا كه او مقوله كمسنه لر
دخى منتفع اولوب مضمونيله عمل ايدلر و بو فقيرك دخى قصورينى معذور
بيوروب كاهى حضرت شيخك عقبنجه خير دعا ايله ياد ايليه لر لكن اصل نسخه كبى
كبى جا بجا ايها الولد عبارتنى تغيير ايتمدم تا كه انك ترجمه سى ايدوكى بارى نظر
ايله معلوم اولا حق سبحانه و تعالى نك كمال لطفندن رجا ايدرم كه بو رساله
شفاعتيله بو حقيرك و بو رساليه نظر ايدنلرك عاقبتلرينى سعادتله ختم ايدوب
عرصاتده اول عزيز ايله لواء رسول الله ده بنده حشر ايده بوره امين يا مجيب السائلين
بعده روايت ايدرلر كه زمان قديمده طالب علملردن بريسى شيخ حضرتلرينك
نيجه مدت خدمت شريفلرنده اولوب دقايق علوم و فضائل نفسى كركى كبى
تحصيل ايتمش ايدى بر كون كندو حالنه مشغول ايكن خاطرينه بو كليكه اول
عمرمدن بو كونه كلنجه نيجه درلو علملر تحصيل ايلدم شمدن كيرو بكا
مناسب اولان بودر كه بو علملرك عاقبتنه فنقيسى نافع ايسه بيلم دخى آخر عمرمه
وارنجه اكا مشغول اولدم باقيسنى ترك ايليم نته كم رسول عليه السلام بيوردى
اعوذ بالله من الذى لا ينفع يعنى يا ربى لخرتده فائده سى اولميان علمه مشغول اولمقدن

سكا صغنورم پس بو فكر ايله طالب علمك قلبندن كچدى اخر الامر شيخ حضرتلرينه

مكتوب كوندروب مضموننده دينه متعلق بعضى مشكل مسئله لر استفسار

ايتدى و نيچه نصيحتلر و خير دعالر التماس ايليوب خاتمه سنده بونى دخى يازدى

اشبو صورديغم مسئله لرك اكرچه شيخ حضرتلرينك احياء علوم كتابنده و سائر

مؤلفاتندن بالتمام حاصل اولور لكن مقصودم بودر كه شيخ حضرتلرى حاجتم اولان

نسنه لرى باشقه جه بر قاچ ورقه يازوب بر رساله ايديوره تا كه عمرم اولدقجه

بنده اخى رساله يى يانمدن ايرميوب ان شاء الله تعالى دائما مضمونيله عمل ايليم چونكه

مكتوب شيخ حضرتنه واصل اولدى همان دم بو رساله يى اول طالب علمه كوندردى

بسم الله الرحمن الرحيم ايها الولد يعنى بنم اوغلم نجعم الله تعالى سنى دنياده باقى ايليوب

دوستلرى يولندن ايرمسون شويله بيله سنكه ندكلو نصيحتلر كه بو رساله ده

درج ايتدم جمله سى آيات و احاديث دن استخراج قلنوب اصلا غيرى كلام

خلط اولنمامشدر لمدى اكر بوندن اول آيتلرى و حديثلرى اوكات ملاحظه

ايدوب هر برندن حصه الدكسه بكا سؤال ايله كه بو كچن عمرده نه تحصيل

ايتدك ايها الولد بلمش اول كه اول معدن رسالت امتنه ايلدوكى نصيحتلردن بريسى

بودر كه بيورديلر من جملة ما نصح به رسول الله صلى الله عليه وسلم على امته قوله علامة

اعراض

اعراض الله تعالى عن العبد اشتغاله بما لا يعنيه يعنى الله تعالى العياذ بالله

قولندن يوز دوندردوكينك نشانى بودر كه اول قوم يوم اخرتده فائده سى اولميان

عمللره مشغول اوله و ان امرأ ذهبت ساعة من عمره فى غير ما خلق له لجدير ان يطول

عليه حسرته يعنى اكر بر كمسنه عمرندن بر ساعت مقدارنى عبادتدن غيرى عمللرده

كچورسه اول كمسنه البته حسرت و ندامتنى چكمكه لايق اولور و دخى بيورديلر

من جاوز الاربعين ولم يغلب خيره على شره فليتجهز الى النار وفى هذه النصيحة كفاية

لاهل العلم النصيحة سهل والمشكل قبولها ايها الولد بلمش اول كه نصيحت ايتمك

اسان در مشكل انى طوتماسيدر زيرا نصيحت هواى نفسه تابع اولانك دماغنه غايت

اجى كلور آنك ايچون كه منع اولنان فعللر آنك كوكلنه خوشيجه كلور خصوصا شول

كمسنه كه دنياده اولان عمللرك جمله سنى تحصيل ايتمكه سعى ايدوب شويله ظن

ايلر كه يالكوز علمله نار جهنمدن خلاص اولوب آنكله جنتى بولور ايدى

بو مقوله كمسنه لر احتياج يوقدر ديو عمل ايتمسه بو اصل اعتقاد طائفه

فلاسفه اعتقاديدر العياذ بالله شونى ادراك ايتمزلر كه علم تحصيل ايدوب آنكله عمل

ايتميجك يوم قيامتده الزام ايتمكه زياده آسان اولورمه كم رسول عليه السلام

بيورديلر ان اشد الناس عذابا يوم القيمة عالم لم ينفعه الله بعلمه يعنى تحقيق قيامت

کوننده شول عالمه جمله خلقدن ارتوق عذاب اولور که دنیاده ایکن تحصیل ایتدوکی
علمله عمل ایتمش اوله حکایت اولنور بعض عزیزلر جنید حضرتلرین واقعه
لرنده کورمشلر صورمشلر که یا ابا القاسم اول عالمدن نه خبر وار جواب ویرمش که
دنیاده نقدر سوزلر سویلنوب ندکلو اشارتلر واقع اولدی ایسه جمله سی بونده
کلیجات محو اولدی دون یارولرنده قلد وغم عازلردن غیری قطعا بر نسنه
فائده بولیمادم دیمش ایها الولد سنده خی جهد ایت تا که عمل مفلسی اولوب بالکلیه
حالدن حالی اولمیه سن وشونی دخی مقرر بلکه یالکز علم کشینک آخرتده الین المز
بو همان شوکه بکزر که بر غایت بهادر کمسنه یاننده بر نیجه هندی و کرمانی قلیجلر
واندن غیری نیجه دورلو آلات حربی اولسه اتفاق بر طاغده کزر ایکن بر ارسلان
حمله ایلسه انجق کلارسن هیچ اول براقلر آلنوب استعمال اولنمدیق اولدارسلانک
شرینی دفع اولنمق ممکن اولورمی ایدی بر کمسنه نک زیاده حرارتی اولسه یاخود
صفراسی غلبه ایلسه انک علاجی اکرچه کم سکنجبین ایله یاخود جلاب ایله اولور
اما ایکی بیک چناق دخی ولور ایسه اچمینجه فائده سی اولمز بیت کر دو هزار
رطل می پیمائی تا می نخوری نباشد رشیدائی یعنی ایکی بیک یول شراب
الکدن کچسه قطعا اچمینجه مست اولیمازسن پس سنده خی اکر یوز بیک کتابلر جمع
ایده کی

ایده سن عمل ایتمینجه اللهک رحمتنه مستحق اولمزسن نته کم قرآن عظیمنده بیورر
وان لیس للانسان الا ما سعی یعنی آدمه کندوسی چالشدوغندن غیری نسنه دن
فائده یوقدر وبر یرده دخی بیورر فمن کان یرجو لقاء ربه فلیعمل عملا صالحا
یعنی شول کمسنه که دنیاده ایکن عمل صالح اشلسون ودخی بیورر جزاء بما کانوا
یعملون جزاء بما کانوا یکسبون یعنی دار آخرتده اولاجق احسانلرم دنیاده ایکن
ایتدکلری عمللرینک جزاسیدر ودخی بیورر ان الذین آمنوا وعملوا الصالحات
کانت لهم جنات الفردوس نزلا یعنی شول کمسنه لر که حقه ورسولنه ایمان کتوره لر
وعمل صالح اشلیه لر انلر ایچون فردوس جنتلری یرادلمشدر ودخی بیورر
الا من تاب وآمن وعمل صالحا یعنی دنیاده کفر اوزرینه اولانلر البته جهنمه
کیرملری مقرردر الا انلردن شول کمسنه خلاص بولور که کفردن رجوع ایدوب
ایمان کتوره وایو عمل اشلیه وبو حدیث نه دیرسنکه رسول علیه السلام بیورر
بنی الاسلام علی خمس شهادة ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله واقام
الصلوة وایتاء الزکوة وصوم شهر رمضان وحج البیت من استطاع الیه سبیلا
یعنی اسلام بش نسنه اوزرینه یاپلمشدر اولکیسی اللهک برلکینه و محمدک جمله خلق اوزرینه
حق پیغمبر اولدوغنه کوکلدن اینانمقدر وقتها کلیجلک علی فلمقدرو بیضا به

تمالك اولیجق زكوة ویرمكدر و رمضان ایني اوروج طوتمقدر و كوجي یتجك
حج ایتمكدر والحاصل ایمان دیدكلري اعتقاددر لازم اولان یرلرده كوكلدن
اینانمقدر و ایناندوغنه دیلي ایله اقرار ایتمكدر و اركانیله یعني اعضاسیله عمل
ایتمكدر پس ایله اولیجق عملي اولیانلرك ایماني اولمازو بیان ایتدیكمزدن دیلیلك
نهایتي یوقدر اكرچه مؤمن جنته اللهك فضل و عنایتي برله كیرور لكن طاعتلر
و عبادتلر ایتمكله كرمكه لایق اولدقدنصكره كیررسنكز الله تعالی بیوردي ان رحمت الله
قریب من المحسنین یعني اللهك رحمتي عمل صالح اشلیینلره یقیندر رسول اكرم
قول مجرد اللهك برلكینه و رسولنك رسوللغنه و خبر ویردكي نسنه لره ایناننقله
اله كیرر جواب ویرورزكه كوجك ایله درلما الله بیلور نه زمانده كیمه جكدر
هیچ فكر ایدرمیسن ندكلو مشكل عقبه لر كچسك كركدر امدي بلمش اولاسنكه
ادمك باشنه سكز درلو عقبه كلجكدر اولكسي عقبه ایماندر كه آخر نفسده
ایماني شیطان شرندن قورتاري بیلورمسن یوخسه قورتارمیه میسن ایكنجي
عقبه قبردر اوجنجسي عقبه حسابدر دردنجیسي عقبه میزاندر بشنجیسي
عقبه خصمادر التنجي عقبه مظالمدر یدنجي عقبه صراطدر سكزنجي عقبه
جهنمدر نعوذ بالله من جمیع ذلك پس عمل قوتي اولمیجق بو ذكر اولنان عقبات

اسانلقله

اسانلقله كچمك نیجه میسر اولور بو جمله دن خلاص اولوب جنته كیردوكك
تقدیرجه مفلس و مندبور قالورسن نته كم حسن بصریدن رحمة الله علیه روایت
اولنور كه قچان قیامت كوني اوله حق جل وعلا مؤمن قوللرینه امر ایدوب بیوردر
ادخلوا الجنة برحمتي واقتسموا باعمالكم یعني ای بنم قوللرم رحمتم سببي ایله جنته
كیرك دخي جنتي عملكوزه كوره قسمت ایلك حاصل كلام بلمش اول كه مادامكه عمل
ایتمیه سن اجر بولمیه سن حكایت بني اسرائل قومندن بر عابد وار ایدي الله تعالی
حضرتلرینه یتمش ییل عبادت ایتمشیدي بر كون الله جل وعلا دیلدیكه انك
جاهلني و اخلاصني ملكلره بیلدره بر ملكه امر ایلدیكه فلان عابده وار خبر ویرسنك
بو ایلدوكك عبادتلردن نفع یوقدر نیچه دك چالشورسن دیو ملك
دخي واردي ایله دیدي عابد جواب ویروب دیدیكه بز اللهه قوللق ایلمك ایچون
خلق اولنمشزدر پس ایله اولیجق بزه لایق اولان بودركه دائما عبادتمزده اولاوز
فائده سي اولسون اولماسون ملك حضرت عزتدن یكاكندي دخي ایتدي یا الهي سكا
معلومدر كه عابد بكا نه جواب ویرمشدر خطاب عزت كلدیكه بن اول قولمه یاس
خبرین كوندرب رحمتمدن نومید ایلدك هنوز دخي عبادتمزدن یوز چویرمدي
بنم دكلي كریمه لایقمیدر كه اندن یوز چویرم ای بنم ملكلرم جمله كوز شاهد اولك

بن اول قوللك هر نه دكلو كناهك وار ايسه جمله سنى عفو ايدوب رحمت ايلدم ددى
دخى رسول عليه السلام بيورر حاسبوا قبل ان تحاسبوا وزنوا قبل ان توزنوا يعنى
عمللريكزى حساب ايلك حساب اولنمزدن اول و دخى عمللريكزى طارتك طارتلمدين
يعنى يوم قيامتده اولان سؤال و جوابى كندو نفسكوزه ايدك كه صكره دن آسان اوله و دخى
حضرت على كرم الله وجهه بيورر من ظن انه بدون الجهد يصل فهو متمن ومن
ظن انه ببذل الجهد يصل فهو متعن يعنى شول مؤمن كه عبادتسز بر حال
جنته كيرلوره ديو ايليه اول كمسنه يوقيره زحمت چكر حسن بصرى رحمة الله عليه
ايدر عملسز جنت اوتماق كناهدر علمادن بريسى ايدر حقيقتك نشانه سى ايلدوكى صالح
عمللرى كوكلنه كتورميكدر عمل ترك ايلمك دكلدر دخى رسول عليه السلام بيورر
الكيس من اذل نفسه وعمل لما بعد الموت والاحمق من اتبع نفسه هواها وتمنى على الله
يعنى عاقل اولدر كه نفسنى ذليل و زبون ايده دخى اولدوكندن صكره باشنه كله جك
عقبه لرى ملاحظه ايليوب ايو عمللر اشليه احمق اولدر كه نفسى هواسنه تابع
اوله دخى الله كريمدر ديو بو حالله جنت و رحمت رجا ايليه ايها الولد بلورمكه كتابلر
مطالعه سيله عمللر تحصيل ايچون نيچه كيجه لرى صباحه دكين چراغ چقاردك
و ايچوبى كندوكه حرام ايلدك اما شونى بلمزم كه بو دكلو چالشدوغك سببى ندر
اكر

اكر غرضك انجق دنيا منصبلرينى بونكله تحصيل ايليوب و بو منصبلرله اقرانك
و امثالك ايچنده كوكسك كروب افتخار ايتمك ايسه واى سكا واى سكا اكر غرضك علمدن
مقصودك شريعت رسول احيا ايدوب يرامز صفتلرنى بونكله يويب پاك ايدوب
نفس اماره كى زبون ايتمك كبى بختلو سكا نظر ابيت كه شو كه ديه بن نيچه كرملك
دیمشدر سهر العيون لغير وجهك ضايع وبكاؤهن لغير فقدك باطل يعنى كندو
نفسكدن غيرى ايچون اويخوسزلقلر چكدوكك يوقيره ضايعدر و دخى آخرت و عاقبتك
احوالين دن غيرى ايچون اغلادوغك اصلا فائده سى يوقدر باطلدر ايها الولد
عش ما شئت فانك ميت واحبب من شئت فانك مفارقه واعمل ما شئت
فانك مجزى به ايها الولد كلام و منطق و حكمت علملرين و نحو و صرف و شعر و عروض
و ديوان علملرين و نجوم و هيئت معلوماتن تحصيل ايدوكدن صكره نه فائده
حاصل ايدرسن عمل صالح اشليه جك همان نازنين عمركى يوقيرلره ضايع ايدرسن
نته كم عيسى پيغمبر عليه السلام بيورر كه بر ميت تابوته قونيلوب تا قبرينك كنارينه
اينديرلنجه الله تعالى حضرتى عظمتيله اول ميته قرق سؤال ايدر اولكيسى بو دركه بيورر
عبدى طهرت منظر الخلق سنين وما طهرت منظرى ساعة يعنى اى بنم قولم بر نيچه
يللر خلقك نظرى طوقنجق يريكى دوزلدك قوشدك اما هيچ بنم نظرگاهمى اصلا تدارك

ایتمیوب بر ساعت مقداری دوزتملمدک یعنی خلقله معامله کی کوکجک
ایدوب بمله اولان معامله یوجه ایتمدک ودخی بیورر حق جل وعلا هر کون
ادملک کوکلنه نظر ایدر دخی ایدر ما تصنع بغیری وانت مخفوق بخیری اما انت
اصم الاسمع یعنی ای قولم سن بنم نعمتلریمه مستغرق ایکن بندن غیریسیله نه
مصلحتک واردر دیو بو حالدن هیچ خبرک یوقمیدر یوخسه قولاغک صاغردر
اشیدمزسن ایها الولد علمسز علم دلولکدر و علمسز عمل دخی میسر دکلدر ودخی بلمش
اولکه شول علم که سنی دنیاده کناهلردن اراغ ایدوب طاعته سورمیه شویله بلکه
اول علم یارین قیامت کوننده سنی جهنم اودندن قورترمز والحاصل اکر هوای
نفسده کچن کونلرینی اکوب توبه ایدوب شمدنکرو عمل صالح اوزره اولمزسک یارین
قیامت کوننده فارجعنا نعمل صالحا یعنی یارب بزی ینه دنیایه کوندر عمل صالح اشلیه لم
دنیاده اولورسک دخی سکا جواب کله کم ای احمق سن خود دنیادن بر و کلدک
انده ایکن تدارک ایتمکا صولک پشیمانلق فائده ایتمز دیو جهنمه سوره لر ایها الولد
ندکلو همتک وار ایسه جانکه ایت وندکلو ایذا ایدرسک نفسکه ایت واولدرمکه
دیلرسک بعضکه اولدر زیرا اخر منزلک مقبره در جمله مقبره اولانلر هر لحظه سکا
منتظرلردر که عجب بزه نه وقتین کلوب واصل اوله بز بو زنهار دوزنهار اندن آزقسز

وار مقدن

وار مقدن حذر ایلیه ابو بکر صدیق رضی الله عنه ایدرکه انملک بدنی ایکی ین
خالی دکلدر یا قوش قفسه سیدر یا آت واشلک اخوریدر سن داخی کندوکه نظر ایت
کورکه بونلرک قنقسی یه دن سن اکر یوق ایسک همان ارجعی طلی وازنی اشیدیسن
یعنی شویله که دنیادن اخرته کوچمک مراد اولنه یوقورقیدرسن تا جنتک یوجلرینک
غایت اعلالرن بریسنه قونرسن نتکم رسول الله علیه السلام بیوردر اهتز
عرش الرحمن من موت سعد بن معاذ رضی الله عنه یعنی سعید بن معاذک اولدوکندن
اللهک عرشی دتردی زیرا روح شریفی عرشک اعلا مقاملرندن برینه قونمشدر عرش
دخی هیبتندن دترروا اکر العیاذ بالله بهایمدن اولورسه نتکم حق جل وعلا بیوردر اولئک
کالانعام بل هم اضل یعنی نفس هواسنه تابع اولنلر حانورلر کبیدر بلکه دخی
بتردر پس ایله اولیجق طغری جهنم چقنه دوشمکدن امین اولمزسن زیرا اول تعذیرجه
ثقیل اولورسن دخی میلک آشغه اولور حکایت ایدرلر برکون حسن بصری
حضرتنه بر چناغله صو شربت صونمشلر همانکه چناغی الینه المش فی الحال عقل
باشندن کیدوب چناغی لندن صونمش نه ماند نصکره عقلی کلمش صورمشلر که یا ابا سعید
سکا نه اولدیکه شربتله چناغی اله الدوغک ساعتده عقلک کیتدی جواب ورمش که همان
چناغی الومه الدم که ایچم جهنم اهل جنتده اولانلر وبیاغروب مدد بر قصره صونمک

دیو فریاد ایدکلری خاطریمه کلدی همان اول حیرتدن عقلم کیتمش هیچ نیجه اولدغم

بلمم ایتها الولد سکا اکر یالکوز علم کفایت ایدوب عقبه لردن سنی خلاص ایدیدی وهیچ

عمل ایتمکه احتیاج قالمیایدی جانب حقدن هر کیجه هل من سائل هل من مستغفر

هل من تائب ندالری عبث یره اولمش اولوردی زیرا حق جل وعلا هر کیجه دنیا

کوکنه بر ملك کوندروب ندا ایتدررکه قوللرمدن هیچ بر حاجتلو یوقمی طوروب

حاجتنی دیلسون قبول ایدیین وهیچ بر حاجتلو کناهلرینه توبه ایدر یوقمی

توبه سنی قبول ایلیه یین دیو بیورر اکر کیجه لرده وکوندزده کشی یه عمل لازم

کلمسه هر کیجه اول ملکك فائده سز ندالر ایدوب مسلمانلری عمل ایتمکه قندرمیایدی

روایت اولنورکه بر کون اصحابدن بر جماعت رسول علیه السلام قتنده عبد الله

ابن عباسی اکمشلر نعم الرجل هو لو کان یصلی باللیل یعنی نه کوکچك کمسنه اولوردی

اکر دائما دون نمازنی قلایدی دیو بیورمشلر ودخی بر کون رسول علیه السلام اصحابدن

برینه بیوردیکه یا فلان لا تکثر النوم باللیل تدع صاحبه فقیرا یوم القیمة

یعنی ای فلان کیجه ایله چوق اویومه قیامت استسنی فقیر ایلر ایتها الولد

قرآن عظیمده ومن اللیل فتهجد به نافلة لك ایتی امر در وصکره کیلردن مراد

سحر وقتلرنده مغفرت طلب ایدنلردن شهر لکلك کنوروب انلری خیرایله یاد

ایتمکدر

ایتمکدرکه قوللری دائما بو حال اوزرینه اوله لر ودخی رسول الله علیه السلام بیوردر

ثلثة اصوات یحبها الله تعالی اصوات الدیك وصوت الذی قرا القران وصوت

المستغفرین بالاسحار یعنی الله تعالی حضرتی دنیاده اوچ درلو آوازی سورر بریسی

خروس آوازی بریسی قران عظیم اوقیانلرك آوازی بریسی دخی سحر وقتلرنده

الله تعالی حضرتندن بر لغماق استینلرك آوازیدر سفیان ثوری رحمة الله علیه ایدر

الله تعالی بر یل یراتمشدرکه اول یل سحر وقتلرنده اسر دخی ندکلو ذکر وتسبیح واستغفار

بولورسه جمله سنی کتورر ملك جبار حضرتنه عرض ایدر ودخی ایدر چونکه کیجه نك بر بخشی

کیجه عرشك التنده بر ملك ندا ایدرکه الهك عابدلر قالقه غافلر اولمسونلر طوروب کلسونلر

دیه عابدلر دخی طوروب پاك ابدست آلوب نماز قلالر اندن صکره کیجه نك بر بخشی

دخی کیجیجك بر ملك ندا ایدرکه الهك قانی اول قوللرکه یعنی نمازده ایاغ اوزرنده

چوق اکلنان عابدلر غافل اولمسونلر دیه انلر دخی طوروب کله لر تا طکك یری اغارنجه

عبادت ایدرلر اندن صکره بر ملك دخی ندا ایدرکه الهدن بر لغمق استینلر طوروب

کلسونلر دیه انلر دخی مقبره دن قالقار میتلر کبی دوشکلرندن طوروب صباح

نمازینی قلالر حکایت ایتها الولد روایت وحکایت النوررکه لقمان حکیم

علیه السلام اوغلنه نیجه وصیتلر ایتمش وبونی دخی دیمشکه ای اوغل وتهات

صاقنه سن که خروس سندن زیرك چقمیه که اول اوتدوکی وقتین اویوبوله

سن و بو سوزی سویلیه بن نیجه کرچك سویلمشدرکه ایدر رقتی حالا بن الله

عاشق کچنورم که برقوشجغز یعنی بیقوش کیجه ایله برابر طالنه چقوب تا صباح

اولنجه فریاد ایلیه بن دخی اویخویه غرق اولام امدی کعبه حقیچون بن عاشق

کچندوکدیم یلان سویلرم حاشا که عاشق اولام اگر عاشق اولیدم انك کبی ضعیف حیّ

قوشجغز کونی اغلماقده کچورمیایدی پس بو حالده بن کندومی دیوارحقه

نیجه مشتاق و عاشق بلدین که حیوانات اغلیه بن دخی کندی حالمه اولام ایها الولد

جمله علمك محصلی بودرکه الله تعالی حضرتنه عبادت ایلمك نه ایدوکین بیلمك

امدی بلمش اولکه اللهه قوللق ایتمك اولدرکه سویلدوکك سوزك واشلرك

بالکلیه شرعه موافق اولوب امر بالمعروف ونهی عن المنکره لرده یاآنما شرعه

تابع اولاسن قطعا شرعدن طشره تجاوز ایتمیه حتی بعض عبادتلر واردرکه

شرعك اکا اجازتی اولمامغین کناهدن صایلور نتکم اگر برکمسنه ایکی بیرام

کونلرنده و حاجیلر پیرانلنده اوچ کون وارنیجه اکا ایام التشریق دیرلر الله

ایچون صائم اولمق کناه اولور اگرچه صورتا عبادت ایسه ده دخی ایها الولد

قضیه چونکه اولیجق سکا لایق بودر که سوکلك و فعلك شرعه اویه زیرا که علم

و اگر

و اگر عمل شرعه موافق اولمایجق العیاذ بالله ازغونلق درو دخی سکا مناسب اولان

بودرکه زمانه صوفیلرینك بعض بدعتلرینه وصکرهدن احداث اولنمش عادتلرینه

الدانوب کندوکی صوفی اولدك اکلمیاسن زیرا صوفیلق انجق چالشماغله اولور

و نفسك هواسن ریاضت قلیجی ایله کسوب استدوکك نسنه لری ویرمکله اولور

یوخسه صوفی طائفه سینك تقلیدین یرینه کتورمکله اولمز و دخی بلسن اولکه

هرنه کرکسه سویلیه بن و غفلت ایله عمر کچوره بن و شهوت ایله طوبطلو

اولان کوکل نعوذ بالله عاقبتی خیر اولمامنك نشانیدر الله تعالی حقلیه

بیس ایله اولیجق مادامکه کوچکدن مجاهده ایدوب نفس اماره کی قتل ایتمیه سن

و دخی شویله بلکه صوردوغك مسئله لرك بعضیسی سویلمك ایله و یازلمغله

فهم اولنور دکلدر زیرا برنسنه که ذوقی ولا اولنسه بیانه قابل اولمز مکرکه

اول حالته کشی واصل اولمش وله اول وقتده فهم اتسه اولور نتکم طتلولغك

طتلولغی و آجینك آجیلغی طاتلمینجه بلنمز حکایت بر کون بر عنینك مصاحبلرندن

بوینه مکتوب کوندروب یازمش که بو نیجه جماع لذتی نیجه اولور

بیلیمدم لطف ایدوب سن بزه آنی کیفیتله یازوب بلدره سن دیمش مکتوب واصل

اولیجق جواب یازمش که ای فلان بن سنی شمدی یه قدر عنین صانوردم

سن خود هم عنین و هم احمق ایمش سن دیمش امدی بو اصل لذتلر ذوقیدر
اگر بالذات کندو نفسکله داده بیلورسک نه ایدوکین اگلارسن یوخسه بونلر
کیلمدیکجه و یازلمغله بلنمک ممکن دکلدر صوردوغک مسئله لرک بعضیسی
بو مقوله در بیان قابل دکلدر اولانلر دخی احیاء علوم و غیری کتابلرده بیان
اولنمشدر اما بو نوع مسئله لردن بر مقدارن بیان ایدم شویله بلکه مؤمن اولانه
اولا واجب اولان بودر که اللهک بولکنه و محمد علیه السلام جمیع خلقه رسول
ایدوکنه و جمیع و یروکی خبرلر کرچک ایدوکنه جان و کوکلدن اینانمقدر اکنجی
توبه نصوحدر که صکره ینه کناه اشلیوب صنمش اولیه اوچنجی ندکلو خصملرک
وار ایسه جمله سنی کندودن راضی ایدوب هیچ کمسنک حقی قومیه اللهک بویرقلری
اولا بو دکلو شریعت علمنی تحصیل ایلیه سن اندن تا آخر عمرکه وارنجه دار
آخرت سببی اولاجق عمللره مشغول اولاسن روایتدر که شیخ شبلی حضرتلری
رحمة الله علیه ایدر درت یوز استاده خدمت ایتدم دخی دیر ایمش که استاد
لردن درت بیک حدیث شریف اوقدم اندن صکره بونلردن برسنی اختیار ایتدم
و دائما انکله عمل ایلیوب ماعداسنی ترک ایتدم زیرا اول حدیث شریفی کما ینبغی فکر ایلدم
خلاصی و نجاتی انده بولدم و جمله اولین و آخرین علملرین انک ایچنده مندرج بولدم

اول

اول سببدن انکله اکتفا ایتدم رسول علیه السلام بعض اصحابنه خطاب ایدوب
اول حدیث شریفی بیوردی اعمل لدنیاک بقدر مقامک فیها واعمل لآخرتک بقدر بقائک
فیها واعمل لله بقدر حاجتک الیه واعمل للنار بقدر صبرک علیها یعنی دنیاک مصلحتی
ایچون دنیاده قالجغک مقداری عمل ایله و آخرتک مصلحتندن آخرتده قالاجغک دکلو
عمل ایله دخی الله ایچون حضرت اللهه احتیاجک دکلو عمل ایله ایها الولد بو حدیث
شریفی کوروب نه حاجت اذعان ایلیه سک چوقلق علوم تحصیلنه احتیاجک قالمز
زیرا بو مقداری ادراکک هر حال بوندن حصه الور مقرردر روایت اولنور که شقیق
بلخی رحمة الله علیه اصحابندن حاتم اصم نه دیمنه سؤال ایلدیکه اوتوز ییلدر که بنمله صحبت
ایدرسن بو دکلو مدتده حاصلک ندر نه فائده قلدک بکا بیان ایله دیدی حاتم جواب
ویروب ایدیکه زمانمده علمدن سکز درلو فائده تحصیل ایتدم که بو فائده لر دار
آخرتده بکا خلاص بولمغه حق تعالی عنایتیله کفایت ایدر دیدی شقیق صوردیکه اول
فائده لر ندر بیان ایت حاتم دخی تفصیله باشلیوب ایدی اولکیسی بو درکه خلقه نظر ایتدم
کوردمکه هر بری بر نسنه یی محبوب و معشوق ایدنمش و بو سودکلری نسنه لرک
بعضیسی صاحبندن تا کم اولومه دکین وارنجه ایلر بعضیسی تا مقبره وارنجه الحاصل
صکره دونرلر اول کمسنه یی یالکز قویوب کیدرلر هیچ برسی انکله مقبره بیله کیروب هیچ بر نسنه خیر

بو کلدیکه آدمک سوکلوسی شول نسنه کرکدر که آدم ایله قبرینه بیله کیره واندن اکا یولداشق اوله بن
بو وجهه اوزرینه سوملکه قابل عمل صالحدن غیری نسنه بولمادم هماندم آنی محبوب ومعشوق
ایدندم که اول قراکو مقبره ده بکا یولداش اوله وبنی یالکز قومیه ایکنجی بوکه خلقه نظر ایتدم
کوردم که هر بریسی نفسی مرادنه تابع اولوب هواسنه اویارلر بن دخی حضرت حقک شو آیت
کریمه سنه نظر ایلدم بیورر واما من خاف مقام ربه ونهی النفس عن الهوی فان الجنة
هی المأوی یعنی شول مؤمن که تکریسی مقامندن یعنی فحشدن قورقار ودخی دنیاده ایکن نفسنی
یارامز هوالردن منع ایلیه تحقیق اول مؤمن منزلی ومقامی جنتدر غیری دکلدر وشول کیفیتی تمام
یقینله اعتقادم واردر که قرآن حقدر وکرچکدر بن دخی نفسمک خلافنه مواستیه دکین نفسمه
مباشرت ایتدم وانکله مجاهده یه ومقابله یه سعی ایدوب اصلا مرادلرین ویرمدم تا طاعته
وعبادته مطیع ایتمینجه بو وجهله جنک ایلدم اوچنجیسی بوکه خلقی کوردم دنیاده مالارین
طوپلیوب جمع ایدرلر دخی دنیاده امساک ایلیوب اصلا فقرایه اللرینی آچمازلر بن دخی الله تعالی
حضرتنک شو قولینه فکر ایتدم که بیورر ما عندکم ینفد وما عند الله باق یعنی دنیا متاعلری بالکلیه
فانیدر آخر هلاک اولیسر واخرت متاعلری باقیدر ابدا هلاک اولمزلر بن دخی هماندم دنیا بابنده اولان
محصولمی الله رضا ایچون نذر ایلیوب جملهسنی فقرایه اولاشدردم که تا کیم اول مال آخرتده اوله دردنجی
بو خلقک بعضسنی کوردم که کندونک عزتی وشرفی قوم وقبیله چوقلوغندندر ظن ایدوب

انلر

ایدوب انلر سببی ایله مغرور اولورلر وبعضی دخی مال واولاد اکثرتندن اکلایوب
انلر ایله افتخار ایدرلر وبعضی دخی خلقک مالارین کوجله الوب ظلم ایتمکدن
وجانلرین کوجله آلوب ظلم ایتمکدن وقانلرین دوکمکدن اکلارلر وبعضی دخی کندو
مالنی یوق یرلره تلف ایلیوب اسراف ایتمکده صنورلر بن دخی الله تعالینک شو قولنه نظر ایلدم
بیورر ان اکرمکم عند الله اتقیکم یعنی تحقیق الله قاتنده سزک غایت محترملوکز الله دن
قورقانیکوزدر وتحقیق بیلوردم قرآن عظیم کرچکدر کسی ایله اولیجق بلدمکه اول طائفه
نک اکلدکلری وظن ایتدوکلری نسنه لر جملهسی باطل ایمش هماندم فقرایه یوز طوتوب
انلره تقیدا ایلدم بشنجی بوکه خلقی کوردم که بری برینک اردنجه یارامزلقلرین سویلیوب دائما
غیبت ومساویدن خالی اولمزلر بن دخی فکر ایلدم دخی بلدمکه بو حالت یا منصب یا علمدن
حسد ایتمکدن قوپار پس الله تعالی حضرتنک شو قولنی ملاحظه ایلدم که بیورر نحن قسمنا
بینهم معیشتهم فی الحیوة الدنیا یعنی قوللریمک دنیاده رزقلرینی اولرنده قسمت ایدوب
هر برینه بر مقدار حصته تعیین اولنان رزقدن ایدوب پس بلدمکه قسمت الهیه‌در
هم کیمسنه تعیین اولنان رزقدن آرتوق نسنه ییمز ایله اولیجق حسدک نه فائدهسی اولور
التنجی بوکه خلقی کوردم بر بری ایله غرضدن اوترو عداوت ایدرلر بن دخی الله تعالینک
شو قولنه نظر ایتدم بیورر ان الشیطان لکم عدو فاتخذوه عدوا یعنی شیطان علیه اللعنه

تحقیق سزلرك دشمانلرو كوزده‌سز سز دخی انی دشمان طوتك پس بلدمكه شیطاندن
غیری هیچ بر كمسنه ایله عداوت جائز دكل ایمش یدنجی‌سی بوكم هر كشی‌ء كوردم كه كندونك
قوتی و معاشی بابنده زیاده جد و سعیلر ایدوب تحصیلنه بر وجهله چالشورلر كه
قزاندقلری حرامدن یاری شبهه‌دن خالی اولمز بو جهتدن كندولرینی الله قاتنده منخور
و حقیر ایلیوب كوندن كونه قدرلرینی اكسلدرلر بن دخی الله تعالینك شو قولنی ملاحظه
قلدم كه بیورر وما من دابة فی الارض الا علی الله رزقها یعنی یر یوزنده یوریلردن برنسنه
یوقدر كه الله تعالی انی قیرمیه پس بلدمكه بنم رزقمی دخی تدارك ایدوب ویرور خصوصا
رزقمه كفیل اولدغی قرآن عظیمده خبر ویرمش اوله پس بن دخی همانده الله تعالینك طاعتنه
و عبادتنه مشغول اولوب غیریدن طمع قطع ایتدم سكزنجی هر كشی‌ء كوردم بر املشنه
جنسندن برنسنه‌یه اعتمادی وار كیمیسی التونه و اقچه‌یه طیانور بن دخی الله تعالینك شو قولنه
نظر ایتدم كه بیورر ومن یتوكل علی الله فهو حسبه ان الله بالغ امره قد جعل الله لكل شیء قدرا
یعنی هر كیم كمسنه كه الله‌ه توكل ایلیه او كمسنه‌یه حضرت حق كفایت ایدر تحقیق الله
تعالی دلدیكی مرادی ایدوب دوكی نسنه‌یه هر حال وجود كلور و هر نسنه‌نك تقدیرنده طرز
اولمز توكل ایتدم بنی الله تعالی حضرتلری بكا دخی كافیدر غایت وكیل اولمغه لایقدر تم
ایمدی بو سكز فائده‌لی بیلدن ایدیجك شقیق بلخی رحمة الله علیه همان خاتمه بعالی ربه

الله تعالی سكا توفیق روزی قیلوب میسر ایلسون تحقیق بن توراتی و زبوری و انجیلی
و فرقانی تمامها مطالعه قلدم بو ذكر ایلدوكم فائده‌لری جمله‌سن موجود و مسطور
بولدم هر كمسنه كی اشبو سكز فائده ایله عمل ایلیه اشبو درت كتابك جمله‌سیله عمل ایلمش
اولور دیدی ایها الولد بو بیان ایلدوكم ایكی حكایتدن معلوم اولدیكه علمله شغل ایلملك لازم دكلدر
شیمدی نصیحتكه طریق حقه سلوك ایدنه نه لازمدر انی بیان ایدهلم بلمش اول كه طریق
حقه سالك اولمق استین كمسنه‌یه تربیته قادر بر شیخ لازمدر كه تربیت ایلیه كندودن
لولانی یرامز صفتلری چیقوب یرینه ایو صفتلر كیره تربیت شول اكنجینك حالنه بكزر كه
تارلاده بیتن اولان دكنلری قوپاروب بیابانه اوتلرینی آیرتلیه تا كه مزرعه كوكلت اولوب
محصول نمو بیا اوله دیو ذكر اولنان وجه اوزرینه ارشاد و تربیته قادر اولان
شیخك شرطی بودر كه حضرت رسولك یرینه نائب اولمغه صالح اوله ظاهر و باطن علملرینی كما ینبغی
تكمیل ایتمش اوله یوخسه هر اهل علم شیخ اولمغه لایق اولمز امدی اصل شیخ كاملك بعضی
شیخ صورتنده اولان كمسنه‌لر حضورلرك مرشدلك دعواسن ایتمكه قادر اولمیه‌لر ملكه
شول كمسنه كه دنیا محبتندن و جاه و مرتبه سوكوسندن یوز دوندرمش اوله و كندوسی
دخی بر شیخ كامل كمسنه‌یه تابع اولمش اوله انك سلسله‌سی تا رسول علیه السلام حضرتنه
چیقه و دخی ریاضتلر ازیوب و از سویلیوب از اویوق و چوق چوق نمازلر قلوب رجی

وصدقهٔ چوق ایتمکدر بو جملهٔ اول شیخ بینه کتوره وتابع اولدوغی شیخه تابع
اولمسیله کوکجك حویلری کندویه عادت ایتمش اوله اول کوکجك حویلری بلا ایه صبیل ایتمك
نعمته شکر ایلمکدر وهر خصوصده اللهه توکل ایلمکدر واعتقاد لازم اولان خصوصلرده
بو وجهله یقین اوزره اولمقدر که قلبده اصلا شك وشبهه رایحه‌سی اولمیه ونهایت
حلیم اولوب هرکسیه مسکنت ایتمکدر وبلانندن زیاده پرهیز اولمقدر وادب وحیا اوزره
اولوب عجله‌دن احتراز ایلمکدر بو ذکر اولنان صفتلرك جمله‌سنی کندویه عادت ایدنمش
اولا بو دیدکلم نسنه‌لر هر قنقی شیخده که بولنور ایسه محقق بلکه اول شیخ رسول علیه السلام
نورلرندن بر نور درکه اقتدا اولنجق اولور لکن انلرك کبی نك وجودی غایت از درکه کبریت
احمردن دخی قیمتلو در بس ایله اولنجق شول کمسنه لرکه سعادت اکا یوز طوتوب وصف
ایتدیکمز کبی بر کامل شیخ الخدمته قبول ایلر بو درکه اول کمسنه اول شیخك خدمتندن
بر لحظه خالی اولمیوب ظاهرده وباطنده اکا عزتلو وحرمتلو ایلیه ظاهرده حرمت اولدرکه
اول شیخ بر مسئله‌دن مناظره ومجادله ایتمیوب نه اولسه دلیل اقامت ایتمکه سعی ایتمیه
شیخك خطاسنه واقف اولورسه ساکت اوله ودخی جمله ادابندن بریسی بودرکه نماز وقتی
اولنجق شیخك سجاده‌سندن یعنی شیخك یاننده فرض نمازی ادا ایلیه سائر نمازلری ده قلم
شیخك حضورنده بیور بعضی اشلری کوچی یندکیه مخالفتا ایتمیه باطنی یوزندن حرمت

ایتمك

~~ایتمیه باطنی یوزندن حرمت ایتمك~~ اولدرکه هر نه که شیخدن اشیده قبول ایده اولمه
نسنه‌یه کذلك قولا وفعلا انکار ایتمیه زیرا باطننده وظاهرده اویمامق خو نعوذ بالله
~~منافقلر نشانیدر منافقلر کبی کیملرکه باطنی دخی وظاهری اویماق خو نعوذ بالله منافقلر~~
~~نشانیدر منافقلر کبی کیملر کبی~~ باطنی وظاهرینه اویدرمغه قادر اولمزسه اول خدمتی
ترك ایتسون تا باطنه ظاهری موافق اولنجه اندن صکره ینه کله ودخی برادر مصاحبلرله
طوروب اوتورمقدن حذر ایده تاکه انس وجن شیاطینلری اوزرینه غلبه ایدوب
توکل خیاننده خلوت ایتمیه لر ودخی قلبی انلرك وسوسه لرندن پاك وصافی اوله
ودخی دائما بایلقدن قچوب فقیرلك اختیار ایلیه اندن صکره شویله بلکه صوفیلق ایکی
نسنه در اولکسی حقك یولنده صغر بلق ایتمکدر یعنی الله رضاسنده نفس ردنی
فدا ایتمکدر خلقه حقی کوکجدن ایتمکدر یعنی نفسك مرادی اوزره سورمیوب بلکه نفسکی
انلرك مقتضالری اوزره سورمیه سن وانلر ایله یولداشلق طریقی اوزرینه معامله ایدرسن
مکر که شرعه مخالفت ایده لر ودخی بلمش اولکه عبودیت یعنی الله تعالیه قوللق ایتمك
اوج وجهله اولور اولکسی شرعك بویروغنی محکم حفظ ایدوب مخالف ایش اشلمکدر
ایکنجی قضایه یعنی اللهك تقدیرنه وقسمتنه راضی اولمقدر اوچنجی نفس رضاسی حق تعالی
رضاسنه ترك ایتمکدر ودخی بلمش اولکه توکل ایلانلرکه محکم اعتقادله اعتقاد ایدرسن

تقلیر اولنان نسنه البته اولسه کرکدر اکر جمله عالم خلافنه سعی دخی ایتسه لر بوله‌مزلر جان
وشول نسنه باشه یازلوب مقدر اولمش اولمیه البته اولمز اکر جمله عالم خلقی وجود
کتورمکه چالشه لر دخی ممکن دکلدر ودخی بلکه انغلاص اولدرکه ایتدوکک عمللر
انجق الله ایچون اوله غیری ایچون اولمیه حتی خلق سنی اوکسه لر کوکلوکه خوش کلوب
حظ ایتمیه سین ودخی باشک یرلره ایسه انجتمیه ودخی بلمش اولکه ریا دیدکلری
خلقک ادمی تعظیم ایتدکلرندن حاصل اولور ایمدی انک علاجی اولدرکه دخی خلقی
اولبابده جمادات یرینه یعنی طاش واغج یرینه قویوب شویله ملاحظه ایده سنکه بونلاد
هیچ کمسنه نفع وضرره قادر دکللردر بوخسه شویله که خلقی کندوکه ایلوبیلت ایتمکه ملوید
اکلیوب بعضی مجلسلرده سنی مدح ایتملری خاطر ایکه کلور ایسه اصلا دیادنه خالی اولمز بعض
ایها الولد مصور دفعات مسئله لرک باقیسی تألیف ایندیکم سائر کتابلرده مسطوردر انلری
بوقلیه سن وبعضی نک دخی یازلسی حرامدر پس اول بابده بلدوکک اوزرینه عمل ایلیه سن
ان شاء الله تعالی نیجه دورلو اسراره واقف اولورسن ایها الولد اول بابده بر مقدار مشغل
اولدیغنه اولدی فکمکه نصکره قلب حالنه متعلق بعضی مشکلات واقع اولور ایسه صوره سن
شمدن صورمه وقتی وار نتکم حق تعالی رسولنه خطاب ایدوب بیورر ولو انهم صبروا
حتی تخرج الیهم لکان خیرا لهم یعنی یا محمد سکا خبر کدرلر طشره ندا ایدوب یا محمد صتی

چو

چوق سنکله مصلحتمز وار دردیلر اکر ادب ترک ایتمیوب سنی طشره چقنجه ندا
ایتمیوب صبر ایدیلر دی انلره نافع ایدی پس هر کشی یه صبر فائده لو ایمش ودخی حضر
نبی علیه السلام حضرت موسی علیه السلامه ایلدوکی نصیحتلری سنه دخی بندن قبول
ایت نتکم الله تعالی قران شریفنده بیورر حضر نبی حکاینددر فلا تسئلنی عن شیء حتی احدث
لک منه ذکرا یعنی یا موسی اکر بنم ایله بو یوله یولداش اولق دلرسک بکا نسنه صورمیه سن
تا بن کندم آنی بیان ایتمینجه دیدی پس سنه دخی شمدی عجله ایتمه تا که زمان کله دخی شهر کرک
ان شاء الله بر بر کشف اوله نتکم الله تعالی بیورر ساوریکم ایاتی فلا تستعجلون
یعنی عن قریب بن بزم نشانلریمی کوسترم بندن عجله طلب ایتمک پس سنه دخی وقتی کلدیکن
تعالی ایتمه وبقرر بلکه سن انک جوابنه واصل اولیمازسن تا قلب عالمنی ایتمینجه نتکم الله
تعالی بیورر اولم یسیروا فی الارض فینظروا کیف کان عاقبة المکذبین یعنی تکذیب
ایدنلرک عاقبتلری نیجه اولدی نظر ایدوب عبرت المدیلر ایها الولد بالله العظیم
اکر دیلرسک اول عالمی سیر ایدوب جمیع منزللرینی بیلوب سن جانکی بر یولده فدا ایلکه
بو طریقک اولی جان فدا ایتمکدر ذوالنون مصری رحمة الله شاکردلرندن برینه
ایتمش اکر جانکی فدا ایتمکه قادر ایسک بو وکل اکر دکل ایسک صوفی اولیمزسن زنهار
صاقن سن که صوفی طائفه سنک طرقچه‌لقلری ویدعتلوینه مشغول اولمیه سنکه انکه

صوفیلق اله کیرمه‌جمان یوق یرلرده عمرك ضایع ایدرسن ایها الولد دیلرمکه سکا
سکزده دولو نصیحت ایدم سن دخی انلری قوللغکدن محکم طوته سن تا که قیامت کوننده
تحصیل ایلدوکك علملر سکا خصم اولمیه واول نصیحتلرك دوردی ایله عمل ایله ودردنی
ترك ایت ترك اولنه جقلرك اولکیسی بودرکه کوجك یتدکجه هر فرد ایله قطعا بر مسئله
دن مباحثه ومجادله ایتمیه سن انکیچون که بیجه آفت وضرر واندرهم نفعندن کناهی
ارتوقدر زیرا اندکلو بر انرخولار واریسه مثلا ریا وحسد وکبر وکین وعداوت
وتکبرلك وافتخار جمله اندن حاصل اولور نهایت بحثدن قادر اولدقجه حذر ایده سن
مکر که بر شخص ایله یا بر طائفه ایله بر مسئلهٔ علمیهٔ مخالفتك واقع اوله دخی
غرضك اظهار حق اولوب حق ضایع اولمسون دیمك اوله اول زمانده مباحثه جائزدر لکن
بو معقوله غرضك ایکی نشانی واردر اولکیسی بودر که سنك دعواکده حق چقماغله
خصمك دعواسی حق چقماغی فرقك برابر اوله بهرحال حق کیمده ظهور ایدرسه قبول
اولا کیجی بوکه فائکده تنهاده بحث ایتمك خلق ایچنده ایتمکدن یکرك اوله ودخی قولا علك
بندن بکا طوت سکا بر فائده دخی دیه سن بلمش اولاسن بر مشکل مسئله دن سؤال
ایتسلك کوکل خسته سی امیر طبیبه عرض ایتمکدر واکا جواب ویرمك اول مرضی اصلاحه
سعی ایتمکدر پس ایله اولیجق جاهللرك کوکلی خسته در عالملر که انلر طبیبلردر علم نقصانی
اولان

اولان عالم انلره ایو علاج ایتمکه قادر دکلدر وکامل اولان عالم دخی هرخسته یه
علاج ایده مز مکر که مرضی علاجه واصلاحه قابل اوله اکر بر خسته نك مرضی
غایت ایله اسکی اولوب علاجه قابل اولمسه مثلا بر عورت که اصلا عقیم اولوب
ولد کتورمکه قدرتی اولمسه طبیبك حاذقی اولدر که اول مقوله کمسنه لری کورسه علتی
بو علت قابل دکلدر دیو علاجه مباشرت ایلمیه زیرا انك کبی مرضه الادر یوق سفا
یا جهلدندر ودخی بلکه جهل مرضی درت درلودر بریسی علاجه قابلدر باقیسی
علاجه قابل دکلدر قابل اولمیانلرك اولکیسی بودر که انك بر مسئلدن ایتدوکی
سؤال واعتراض مجرد حسد وبغضدن قوپه سن هر بار که سؤالنه واضح وکوکجك
جوابلر ویره سن اول جاهلك کین وحسدی دخی زیاده اولور امدی طریق بودر که
اول معقوله کمسنه نك سؤالنه جواب ویرمکه متعرض اولمیوب ساکت اولاسن
کل العداوة قد ترجی ازالتها الا عداوة من عاداك عن حسد یعنی هر عداوتك زوالی
رجا اولنور الا لاحسددن ناشی اولان عداوتك زوالی اولمز پس مناسب بودر که
انك کبی جهل مرضی ایله قیوب کیده سن نتکم الله تعالی بیورر فاعرض عن من
تولی عن ذکرنا ولم یرد الا الحیوة الدنیا یعنی یا محمد سز یوز دوندر سؤال کسنه
قربندن که قرآندن وبزدن یوز چوردی ودخی دنیا مرادلرندن غیری مرادی

اولمیه والحاصل حسود اولان کمسنه دائما اشلدوکی عمل و سویلدوکی سوز ایله
علی زرعه سنه آتش براغور نتکم رسول علیه السلام بیورر الحسد یاکل الحسنات
کما تاکل النار الحطب یعنی حسد هر کشینک ایلدوکی عمل صالحلری یر نتکم آتش
اودنی یر علاج قابل اولمیانلرک اکنجیسی بودرکه انک علتی و مرضی حماقتدن اولمش اوله
امدی اول مقوله مرضه دخی علاج قابل دکلدر نتکم حضرت عیسی بیورر انی
ما عجزت عن احیاء الموتی وقد عجزت عن معالجة الاحمق یعنی بن تحقیق اولولری
دیری قلمقدن عاجز دکلم لکن احمق آدمی سوزنا کلتمقدن زیاده عاجزم واردلاول
احمق دیدوکم شول کمسنه درکه قاج کون علم طلبنده اوله دخی علوم شرعیه و عقلیه‌دن
بر مقدار نسنه جاق اوکرنمک ایله مغرور اوله دخی عمری تحصیل علومده کچمش بر اولو
عالمی بوله و اکا متصل سؤاللر و اعتراضلر ایلیه و اول مقوله احمقلک ظنی بودرکه کندوسی
مشکل کلان هر کشیه مشکل کله بس ادراکی بو مقوله اولان کمسنه‌نک ایلدوکی
سؤاللر مجرد حماقتدن ناشی اولور ایله اولیجق مناسب اولان بودرکه انلر کبی کمسنه
لرک جوابنه مشغول اولمیه‌لر زیرا علاجه قابل اولمینلرک اوچنجیسی بودرکه اول
کمسنه حقه و طوغری یوله طالب اولوب اولولرک کلامندن صوردوغی مشکللر
حسددن اولمیوب فی الواقع مسئله ده قصوری اولوب مجرد استفاده ایچون صورمش
اوله

اوله لکن زیاده احمق اولوب حقایق و دقایق ادراکنه قادر اولمیوب اولاصل
کمسنه‌نک دخی سؤالنه جواب عمری ضایع ایتمکدر نتکم رسول علیه السلام بیورر
نحن معاشر الانبیاء امرنا ان نتکلم الناس علی قدر عقولهم یعنی بز پیغمبرلر علیهم السلام
جماعتندنوز امر شویله اولنمشدر که خلقه نسنه دن اکلدقلری دکلو خبر ویروز
اما شول مرض که علاجه قابل در شول کمسنه درکه طوغری یوله طالب اوله
عقلی و ایکلماسی خوب اوله حسد و غضب و شهوت محبتنه عز و جاه و مال سوکوسنه
مغلوب اولمیه سؤال و اعتراض جوابنه مشغول اولمق کرکدر و ترک اولنجقلرک
ایکنجیسی بودرکه واعظ اولمقدن یا مذکور اولمقدن حذر ایده‌سن که انک مضرتنه
نهایت یوقدر بنکر که دیدوکنی اول کندوک عمل ایدوب وعظه شروع ایده‌سن
نظر ایله حضرت عیسی علیه السلام کبی اولو پیغمبره ایتدیلر یا ابن مریم اوغلی وعظکی
قاوله لا کندونکه ایت اگر قبول ایدرسک اندنصکره خلقه ایله وخسه الله‌دن اوتان
دیدیلر اما شویله که واعظلغه مبتلا اولورسک باری بو ایکی خویدن کچ
و صقین اولکیسی بودرکه وعظ ایدرکن چوق چوق تکلفلی مسجوع دیلو دیلو
اصطلاح و عبارتلر ایله غریب و عجیب اوسلوبلر کوسترو بیر ابیات و اشعار
خلط ایتمکدن حذر ایده‌سن زیرا الله تعالی بو اصل واعظلری بغض ایدر

تکلف اولور که خلقی بنی مدح ایتسونلر دیو اصطلاح وعبارتلر سویلمکده حددن
تجاوز ایدرسن واصل وضعلر کشینک قلبی صاغ اولمیوب غافل اولماسنه دلالت
ایدر صاقنمق کرکدر تذکر اولدرکه کیشی اوللاجهنم آتشنی خاطره کتوره وخلقی خذ
متنک کندو سندن اکسوکلوکنی و یوق یرلره کچوردوکی عمری فکر ایدر اوکندن اولان
عقبه لری ملاحظه ایلیه که اوللاجان تسلیم ایدرکن ایماننی نه والدت قورتاری
بیله می وملک الموت قبضه سندن جانی نیجه اولا ومنکر نکیر سؤآلنه جواب ویرمکه
قادر اولای وقیامت کوننده بر بر طورلجق محللرده جانی نیجه اوله وصراطی
صاغ وسالم کچه بلمی یوخسه طوغری هاویه یه می دوشه پس تذکیر بونسنه
فکر ایلمکله بی اختیار فریاد وفغان ایلمکدر وعظ اولدر که بونذکر اولنان حاللری
خلقه اعلام ایدرسن وخلقک اکسکلکنی وغفلتنی کندولری بلدیررسن
تنبیه ایلیه سن وعیبلرینی کندولرینه کوستره سن انلری بو آتشلرک حرارتنه
نه قوتلری وار و بو معصیتلری ایله هر برنی غصه لندیره سن وممکن اولدیغنجه اصناع
کچن عمرلرینی اکدروب واللهدن غیری به ایتدوکلری میل ومحبتلرینه حسرت
وندامت چکدیره سن حاصلی شویله بکزر که اتفاق بر کمسنه اهل وعیالی ایله اوی ایچنده
اوتورورکن ناکاه اوزرینه آتش ویا سیل کلیور تدارک کوره دییو باغرر بکی

مغرور بوکه انلک کبی مضایقه زماننده کالانکه انواع اصطلاحلر وعبارتلر
سویلمیوب بلکه علی العجله دیلوکه نیجه راست کلورایسه سویلرسن پس واعظک
دخی حالی که بکزر ایله اولمجق تکلفاتدن حذر ایتمک لازم اولور اکنجی خصلت
اودرکه وعظ ایدرکن همتکز شو اولمیه که مجلسکده خلق نعره اوروب فریاد وفغانلر
ایلیه وبعضی جذب اولوب کندولردن کیدوب وبعضیلری یاقه لرین چاک
ایدوب کورنلر تعجب ایدوب دیه لر که شول واعظه عجب جذبه لو کشی اولور خلقه
بو مرتبه حالت ویردی دییه لر بلکه سعی وهمتک وصدق ونیتک شو اولاکه
خلقی دنیادن آخرته وکناهدن طاعته وحرصدن قناعته وبخلدن سخایه
وغرورلردن تقوایه دعوت ایدرسن وانلره سودروب دنیایه بغض ایتدروب
عبادت وزهد علملرینی تعلیم ایلیه سن زیرا که خالقک طبیعتلری شرعدن
تجاوز ایدوب والله رضاسی اولمدوغی نسنه لره سعی ایدوب یرامز خولرین حوی
ایتمه کلک اوزرینه در پس انلری قورقودوب وکلجک مخوف نسنه لرصاقندرمجق
امیددرکه باطنلرینده اولان یرامز صفتلری وظاهرده اولان نامشروع حاللری
ایو نسنه تبدیل اولنوب من بعد اضلالاطاعته وعبادته حریص اولالر
وکناهلرندن دخی اجتناب ایدهلر ایمدی وعظ ونصیحت بولی بودر شول وعظ

که بو اسلوب اوزرینه اولمیه اول مقوله وعظ تحقیق دینیلره واشیدنلره
دخی وبالدر بلکه شویله دیمك جائز اولور که بو شرائطا وزرینه اولمیوب وعظ
ایدنلرسنه شیطاندر خلقی یوللرندن آیروب هلاك ایتمك استر دیه وز پس
انلك كبی واعظلك شرندن صاقنمق لازمدر زیرا خلقك دیننی اول ویردوكی
فساده شیطان قادر دكلدر پس قدرتی وقوتی اولان كمسنه نك اوزرینه
واجبدر كه انی مسلمانلر ایله كرسیدن ایندروب اهانت ایتمك معروف ولمر ایدوب
منكردن نهی ایتمكلر ترك اولنجقلرك اوچنجیسی بودر كه ظالم بیكلر وپادشاهلر ایله
قارشمیه سن وانلری اصلا كورمیه سن زیرا انلری كورمك ومجلسلرنده اوتورمق
وانلر ایله قارشمق غایت عظیم افتدر صاقنمق كركدر اما شویله كه اتفاق انلر ایله
اختلاطه مبتلا اولسك زنهار انلری هر یرده مدح ایتمیه سن بر فاسق ویا بر
ظالم مدح اولنسه الله تعالی حضرتی غضب ایدر پس شول كمسنه كه ظالمك
عمرینك اوزون اولوغنه دعا ایلسه اول كمسنه بر یوزنده الله تعالی یه عصیان اولنمغی
سومش اولور دخی ترك اولنجقلرك دردنجیسی بودر كه اول اصل ظالملرك
بخششلرینك حلال اولانی ظالملرندن ایدوكنی بیلورسك دخی قبول ایتمیه سن انلرك
نسنه سنه طمع ایتمك دینك فسادی وبرانكیمون نفاق ایتمك وانلرین حاكلرینه

رعایت

رعایت ایتمك وایتدوكلری ظلملرینه دخی موافقت ایتمك اول طمعدن حاصل اولور بونلرك
جمله سی ضرردر اگر ویردوكلری نسنه قبول ایدوب انتفاع استسك انلری سومك
لازم گلور دعاسنده انك عمری اوزنلغنی مقصود ایدینور ظالمك دنیاده باقی اولدوغنی
استه مك اللهك قوللرینه ظلم اولنوب عالمك خراب اولدوغنی استه مكدر پس دینه
وعاقبته بوندن ضررلو نه اوله دخی بعض كمسنه سحادیرلر افضل بودر كه انلرك ویردوكلری
قصد قلرینی الوب نیجه فقیر ومسكینه اولاشدره سن زیرا انلر اول مالی فسقه ویا منه
یرلرده خرج ایدرلر سن آنی اللرندن الوب فقرا وضعفایه ویرسك انلرك اسرافندن یكدر دلر
امدی زنهار وزنهار شیطانك بو حیله سنه وبو مقوله اغوالرینه الدنمیه سز شیطان لعین
بو سنوبیه ایله نیجه ادملرك بویننی اورمشدر انك بو قدر آفتی وضررنه نهایت یوقدر
تفصیلی ایله احیاء علومده مذكوردر اراد اولنور ایسه اندن كوره سن اما شول نسنه كه الاری
ایله عمل ایتمك لازمدر اولكمسی الله تعالی حضرتی ایله شویله معامله ایده سن كه [illegible]
سنوكلّه اولان معامله سی كبی سن اول قولدن راضی اولسك اصلا قلبك كاطارلرنه غضب ایتمز سن
اما كه بجلونی ده سن قولكدن راضی اولمیه سن نیجه اولوركه [illegible]
سنی كم عدمدن وجوده كتوردی نیجه خدمت كركدر كه سنك بته راضی اوله اكچی سر بوندكه
خلقله معامله كركدر كه لایق اولانی لایق كوره سن زیرا مؤمنك ایمانی كامل اولمز كندونه

هر نه صانور ایسه خلقه دخی انی صانیمجه او جنبه سی بودر که علملردن شول مقوله علمه شغل ایدهسن
که اول علم سنك قلبكی اصلاح ایلیه مثلا اکر تحقیق بلسك عمرك همان بر هفته قالمش مقرردر که
اول هفته ایچنده علم فقه و علم اصوله و علم کلامه و سائر بونلرك امثالی اولان علملره نیچون مشغول اولمزسن
ظاهر بودر که کوکلکی الله تعالی جانبنه متوجه ایدوب و نفسکی یرامز خولردن یویوب پاك ایدوب الله‌ه
محبت و عبادت ایتمکه معتاد ایدوب کوکلك صفتلر ایله انی بزه مکه مشغول اولورسن آیمدی همان عمرکی
بو دکلو ملاحظه ایدوب تدارکنه اولاسن زیرا قولکك عمرینه هیچ بر کون و یا بر کیجه کچمزکه
انده اولمك احتمالی اولمیه ایها الولد بندن بر سوز دخی اشت و اوکا نیجه ملاحظه ایله تاکه
یوم محشرده خلاص بوله سن مثلا اکر سکا خبر کلسه که بر هفته دنصکره پادشاه سنی بالذات
زیارته کلسه کرکدر دیو تحقیق بلورم که اول هفته ایچنده ممکن اولدیغجه بدنیکی و حجره‌کی
و دوشکوکی پاك و اوزتوکی و بالجمله پادشاهك کوزی طوقنجق یرلوکی محکم سیلوب و سپوروب
اصلاح ایتمکه سعی ادردك پس تمثیلدن دخی حصه نه ایسه ال عاقل اولانه بو اشارت کافیدر
تکلم رسول علیه السلام امتنه خطاب ایدوب بیوردرکه ان الله لا ینظر الی صورکم و اعمالکم ولکن ینظر الی
قلوبکم و نیاتکم یعنی الله تعالی سزلرك صورتلرکوزه و عملکزه نظر ایتمز بلکه قلبکزه و قصدکوزه نظر ایدر
ایمدی دنیا پادشاهنك نظرکاهی که قالیدر آنك اصلاحنه نیچون سعی ایتمیه سن ایها الولد الله‌ك
علمی او کرنمك استرسنك احیاء علوم و غیریکی کتابلرمه نظر ایده سن والحاصل قلب احوالنه متعلق اولان

علم فرض عین در هر کیشینك یاشلو یاشنه لازمدر و سائر علملر فرض اولنه جق مقداریدن
غیری سن او کرنمك فرض کفایه در یعنی بعض کسنه لر تحصیل ایتمکله سائردن کناه کیدر اما
هیچ ایدر کسنه بولنماسه جمله سی کنهکار اولورلر حق سبحانه و تعالی دن تضرع بودر که جمله
مزده اول علمی تحصیل ایلمکه توفیق میسر ایلمش اوله آمین یا رب العالمین دوردنجی سی بودر که دنیادن
بر یللق ازیق یراقلرنده بیوررالله اللهم اجعل قوت آل محمد کفافا یعنی یا ربا آل محمدك رزقنی سن کفایت
مقدارندن زیاده و یرمه و اول بر یللق ذخیره لی دخی قلبنده ضعیف اولوب چندان توکله
قدرتی اولمیان خاتونلر ایچون یراقلر ایدی توکله قدرتی اولان ایچون برکونلك و بر کیجه لك
تدارك ایدردی ایها الولد امدی بو رساله دن مراد ایدندوکك مسئله لروکك اکثر جوابن
یازدم شیمدن کرو سکا لایق اولان بودر که دائما مضمونیله عمل ایدوب دخی دعادن اونتمیه
اما شول دعا که بندن طلب ایدکك انی صحاحده اولان دعالر ایچنده بولورسن و دخی وصیتم
اولسونکه بو دعایی هر وقتده خصوصا نمازلر عقبنجه او قیوب ترك ایتمیه دعا بودر
اللهم انی اسئلك من النعمة تمامها ومن العیش ارغده ومن العمر اسعده ومن الاحسان اتمه ومن الانعام
اعمه ومن الفضل اعذبه ومن اللطف انفعه اللهم کن لنا ولا تکن علینا اللهم اختم بالسعادة
اجالنا وحقق بالزیادة امالنا واقرن بالعافیة غدونا واصالنا واجعل الی رحمتك مصیرنا
ومآلنا اصبب سجال عفوك علی ذنوبنا ومن علینا باصلاح عیوبنا واجعل التقوی زادنا

فى دينك اجتهادنا وعليك توكلنا واعتمادنا ثبتنا على نهج الاستقامة واعذنا فى الدنيا

من موجبات الندامة يوم القيمة وخفف ثقل الاوزار وارزقنا عيشة الابرار واكفنا

واصرف عنا شر الاشرار واعتق رقابنا ورقاب ابائنا وامهاتنا من النار برحمتك يا عزيز

يا غفار يا كريم يا ستار يا حليم يا جبار يا الله انك على كل شئ قدير وبالاجابة جدير

والحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد واله اجمعين

تمت

Süleymaniye Kütüphanesi
Hacı Mahmud Ef.
3268
Yeni Kayıt No
Eski Kayıt No

کراخود شیخ افندی مراد ملا جلبی باشنده مجدّدا احداث اولنان

مکتبده مدرسه ... یوم جمعه کونی

١٦٦ ١

٢٨ ع ٣